अस्मिन् प्रश्नपत्रे 51 प्रश्नाः एवम् 12 मुद्रित पृष्ठाः सन्ति।

अनुक्रमाङ्कः | | | | | | | | | | | | |

गूढसंख्या **71/S/248/A**

स्तबकः **A**

संस्कृतसाहित्यम्
(248-S)

परीक्षादिवसः दिनाङ्कश्च : ____________________

निरीक्षकयोः हस्ताक्षरम् : 1. ____________________

2. ____________________

UNNATI EDUCATIONS
EK KADAM UNNATI KI AUR

सामान्या निर्देशाः –

1. अनुक्रमाङ्कः प्रश्नपत्रस्य प्रथमपृष्ठे नूनं लेख्यः।
2. निरीक्ष्यताम् यत् प्रश्नपत्रस्य पृष्ठसंख्या प्रश्नानां संख्या च प्रथमपृष्ठस्य प्रारम्भे प्रदत्तसंख्या समाना न वा। प्रश्नक्रमः सम्यग् न वा।
3. वस्तुनिष्ठप्रश्नानाम् **(A)**, **(B)**, **(C)**, **(D)** एषु विकल्पेषु युक्तम् उत्तरं चित्वा उत्तरपत्रे लेख्यम्।
4. समेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि निर्धारितसमये एव लेख्यानि।
5. उत्तरपत्रे आत्मपरिचयात्मकं लेखनम् अथवा निर्दिष्टस्थानं विहाय अन्यत्र क्वापि अनुक्रमाङ्कलेखनं सर्वथा वर्जितमस्ति।
6. स्वस्य उत्तरपत्रे प्रश्नपत्रस्य गूढसंख्या **71/S/248/A**, स्तबक-**A** नूनं लेख्या।
7. समेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया एव लेख्यानि।

UNNATI EDUCATION
9899436384: 9654-279-279

संस्कृतसाहित्यम्
(248-S)

परीक्षासमयावधिः – होरात्रयम् **पूर्णाङ्काः – : 100**

निर्देशाः **(i)** अस्मिन् प्रश्नपत्रे **[A]** भागे **20**, **[B]** भागे **15**, **[C]** भागे **6**, **[D]** भागे **6**, **[E]** भागे **4** इति आहत्य **51** प्रश्नाः सन्ति।

(ii) **सर्वे** प्रश्नाः **अनिवार्याः**।

(iii) प्रश्नस्य दक्षिणे पार्श्वे संख्यासु (अङ्काः × प्रश्नाः = पूर्णाङ्काः) इति एवम् अङ्कान् निर्दिशति।

(iv) **[A]** भागे प्र.सं. **1** तः **20** पर्यन्तं बहुविकल्पप्रकारस्य प्रश्नाः **(MCQs)** येषु प्रत्येकं **एकः** अङ्कः भवति। एतेषु प्रत्येकस्मिन् प्रश्ने दत्तचतुर्णां विकल्पानां मध्ये सर्वाधिकम् उपयुक्तं विकल्पं चित्वा लिखन्तु।

(v) **[B]** भागे प्र.सं. **21** तः **35** पर्यन्तम् – वस्तुनिष्ठप्रश्नाः प्रत्येकं प्रश्नः **अङ्कद्वयात्मकः** अस्ति। ते यथानिर्देशं समाधेयाः।

(vi) **[C]** भागे प्र.सं. **36** तः **41** पर्यन्तम् अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः प्रत्येकं **अङ्कद्वयात्मकाः** सन्ति। ते यथानिर्देशं **30** तः **50** शब्दानां परिधिमध्ये समाधेयाः।

(vii) **[D]** भागे प्र.सं. **42** तः **47** पर्यन्तम् अनतिदीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः प्रत्येकं **अङ्कत्रयात्मकाः** सन्ति। ते यथानिर्देशं **50** तः **80** शब्दानां परिधिमध्ये समाधेयाः।

(viii) **[E]** भागे प्र.सं. **48** तः **51** पर्यन्तम् दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः प्रत्येकं **पञ्च** अङ्कात्मकाः सन्ति। ते यथानिर्देशं **80** तः **100** शब्दानां परिधिमध्ये समाधेयाः।

(ix) समेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषया एव लेख्यानि।

(x) स्वस्य उत्तरपत्रे प्रश्नपत्रस्य गूढसंख्या नूनं लेख्या।

(xi) उत्तरपत्रे आत्मपरिचयात्मकं लेखनम् तथा निर्दिष्टस्थानं विहाय अन्यत्र क्वापि अनुक्रमाङ्कलेखनं सर्वथा वर्जितमस्ति।

(xii) समेषां प्रश्नानाम् उत्तराणि निर्धारितसमये एव लेख्यानि।

(xiii) निरीक्ष्यताम् यत् प्रश्नपत्रस्य पुटसंख्या प्रश्नानां च संख्या प्रथमपुटस्य प्रारम्भे प्रदत्तसंख्या समाना न वा। प्रश्नक्रमः सम्यग् न वा।

(xiv) अनुक्रमाङ्कः प्रश्नपत्रस्य प्रथमपुटे नूनं लेखनीयः।

सामान्या निर्देशाः

1. सर्वेषां प्रश्नानामुत्तराणि दत्तोत्तरपुस्तके एव लिखन्तु।
2. प्रश्नपत्रिकां पठितुं **15** निमेशाः दत्ताः। प्रश्नपत्रिका **02.15** मध्यह्ने समये दीयते। **02.15** समयतः **02.30** समयपर्यन्तं प्रश्नपत्रिकामेव छात्राः पठेयुः, एतस्मिन् समये उत्तरपत्रिकायां न किमपि उत्तरं लिखेयुः।

UNNATI EDUCATIONS
EK KADAM UNNATI KI AUR
UNNATI EDUCATION
9899436384: 9654-279-279

[A] प्रश्नसंख्या 1-20 बहुविकल्पप्रश्नाः सन्ति येषां कृते 20 अङ्काः आवंटिताः सन्ति। **1×20=20**

1 श्लोके परिगणितेषु षट् दोषेषु अस्य गणना नास्ति ? **1**

(A) निद्रा (B) भूतिः

(C) क्रोधः (D) आलस्यम्

2 कार्याणि केन न सिध्यन्ति ? **1**

(A) मनोरथैः (B) वर्षया

(C) उद्यमेन (D) धर्मेण

3 सूर्यातपः केन वारयितुं शक्यः ? **1**

(A) जलेन (B) अङ्कुशेन

(C) छत्रेण (D) दण्डेन

4 राजाभिषेके युवत्याः हस्तात् कः च्युतः ? **1**

(A) हेममयः दण्डः (B) हेममयः घटः

(C) रजतमयः दण्डः (D) रजतमयः घटः

5 'मदविह्वलायाः' इत्यत्र कः समासः ? **1**

(A) बहुव्रीहिसमासः (B) तत्पुरुषसमासः

(C) अव्ययीभावसमासः (D) द्वन्द्वसमासः

6 चन्द्रमण्डलम् का चुम्बति ? **1**

(A) पिपीलिका (B) चटका

(C) अजा (D) बालिका

UNNATI EDUCATIONS
EK KADAM UNNATI KI AUR
UNNATI EDUCATION
9899436384: 9654-279-279

7 कां निर्माय विधिर्नियतं निजं स्वर्गनारीपूर्वनिर्माणकौशलं जुगुप्सते ? 1

(A) मैत्रेयीम्   (B) लवणिकाम्

(C) कात्यायनीम्   (D) मन्दारवतीम्

8 विमले बहिर्गते तद्गृहं गत्वा कः प्रभुत्वं चकार ? 1

(A) कुटिलनामा धूर्तः   (B) मलिननामा धूर्तः

(C) दरिद्रनामा धूर्तः   (D) विशालनामा धूर्तः

9 सोमप्रभाख्ये स्थाने कः निवसति ? 1

(A) सत्यदेवः   (B) विमलमतिः

(C) नामदेवः   (D) सोमशर्मा

10 चतुर्षु वेदेषु अस्य गणना भवति ? 1

(A) अर्थवेदः   (B) गन्धर्ववेदः

(C) सामवेदः   (D) आयुर्वेदः

11 'आदिकविः' – रूपेण कः प्रसिद्धः ? 1

(A) भासः   (B) व्यासः

(C) वाल्मीकिः   (D) कालिदासः

12 अधस्तनेषु मम्मटोक्तं काव्यप्रयोजनं नास्ति ? 1

(A) यशसे   (B) अर्थकृते

(C) व्यवहारविदे   (D) धर्मकृते

UNNATI EDUCATIONS
EK KADAM UNNATI KI AUR

UNNATI EDUCATION
9899436384: 9654-279-279

13 संकेतितार्थस्य बोधनादग्रिमा का? 1

(A) आकाङ्क्षा (B) अभिधा

(C) व्यञ्जना (D) लक्षणा

14 'चञ्चद्भुजभ्रमितचण्डगदाभिघातः सञ्चूर्णितोरुयुगलस्य सुयोधनस्य' इत्यत्र कः गुणः? 1

(A) ओजः (B) प्रसादः

(C) माधुर्यम् (D) हास्यः

15 काव्ये कटकुण्डलादिवत् के भवन्ति? 1

(A) गुणाः (B) स्थायिभावाः

(C) अलङ्काराः (D) रीतयः

16 कुमारदासस्य काव्यम् किम्? 1

(A) विक्रमांकदेवचरितम् (B) राजतरङ्गिणी

(C) रघुवंशम् (D) जानकीहरणम्

17 'बहुव्याहरताऽनेन न किञ्चित् अपशब्दितम्' अत्र 'अनेन' इति सर्वनामपदं कस्मै प्रयुक्तम्? 1

(A) सुग्रीवाय (B) लक्ष्मणाय

(C) हनुमते (D) रामाय

18 'विदिता नौ गुणा विद्वन्' इत्यत्र 'विद्वन्' इत्यनेन कः सम्बोधितः? 1

(A) सुग्रीवः (B) हनुमान्

(C) लक्ष्मणः (D) रामः

UNNATI EDUCATIONS
EK KADAM UNNATI KI AUR
UNNATI EDUCATION
9899436384: 9654-279-279

19 'दानवर्जितम्' इत्यत्र कः समासः ? 1

(A) बहुव्रीहिसमासः (B) तत्पुरुषसमासः

(C) अव्ययीभावसमासः (D) द्वन्द्वसमासः

20 'लभ्याः' इत्यत्र कः प्रत्ययः ? 1

(A) यत् (B) क्तिन्

(C) क्त्वा (D) तपम्

[B] प्रश्नसंख्या 21-35 वस्तुनिष्ठप्रश्नाः सन्ति। प्रत्येकं प्रश्नः द्वयोः अङ्कयोः भवति, तदर्थं 30 अङ्काः आवंटिताः भवन्ति। 2×15=30

UNNATI EDUCATIONS
EK KADAM UNNATI KI AUR

21 अधोलिखितयोः रिक्तस्थानयोः पूर्तिः करणीया। 2

(क) उष्णो दहति चाङ्गारः शीतो ________ करम्।

(ख) आलस्यं हि मनुष्याणां ________ महान् रिपुः।

22 अधोलिखितयोः रिक्तस्थानयोः पूर्तिः करणीया। 2

(क) ज्वरेण पीडिता ________ मरणं प्राप्तवती।

(ख) यः अस्थीनि गङ्गायां क्षेप्तुं गतवान् स ________ कार्यं कृतवान्।

23 अधोलिखितयोः रिक्तस्थानयोः पूर्तिः करणीया। 2

(क) यजुर्वेदीयः ऋत्विग् ________ भवति।

(ख) ________ कालबोधकं शास्त्रम् अस्ति।

UNNATI EDUCATION
9899436384: 9654-279-279

24 रिक्तस्थानयोः पूर्तिः करणीया। 2

(क) ________ हि द्विविधा – कारयित्री भावयित्री च।

(ख) वाक्यं ________ काव्यम्।

25 रिक्तस्थानयोः पूर्तिः करणीया। 2

(क) 'पुनर्न' इत्यस्य सन्धिविच्छेदः अस्ति – ________+ ________ ।

(ख) 'न+उवाच' इत्यनयोः पदयोः सन्धियुक्तं पदमस्ति – ________ ।

26 उचितकथनस्य समक्षं 'सत्यम्' अनुचितकथनस्य समक्षम् 'असत्यम्' इति लिखत। 2

(क) 'सचिवोऽयं कपीन्द्रस्य सुग्रीवस्य महात्मनः' अत्र 'अयं' पदबोध्यः हनुमान् अस्ति। (सत्यम्/असत्यम्)

(ख) सुग्रीवः आसीत् हनुमतो दूतः। (सत्यम्/असत्यम्)

UNNATI EDUCATIONS
EK KADAM UNNATI KI AUR

27 उचितकथनस्य समक्षं 'सत्यम्' अनुचितकथनस्य समक्षम् 'असत्यम्' इति लिखत। 2

(क) सौमित्रिः वाक्यज्ञः आसीत्। (सत्यम्/असत्यम्)

(ख) सुग्रीवः हनुमन्तं विभीषणस्य समीपं प्रेषितवान्। (सत्यम्/असत्यम्)

28 उचितकथनस्य समक्षं 'सत्यम्' अनुचितकथनस्य समक्षम् 'असत्यम्' इति लिखत। 2

(क) कृष्णद्वैपायनेन किरातार्जुनीयं महाकाव्यं रचितम्। (सत्यम्/असत्यम्)

(ख) महाभारतविषये 'यन्नेहास्ति न तत् क्वचित्' इति प्रसिद्धिः विद्यते। (सत्यम्/असत्यम्)

UNNATI EDUCATION
9899436384: 9654-279-279

29 उचितकथनस्य समक्षं 'सत्यम्' अनुचितकथनस्य समक्षम् 'असत्यम्' इति लिखत। 2

(क) युधिष्ठिरः वनाधिवासिनः सुयोधनात् पराभवं विशंकमानः अस्ति। (सत्यम्/असत्यम्)

(ख) सुयोधनः गुणसम्पदा यशः तनोति। (सत्यम्/असत्यम्)

30 उचितकथनस्य समक्षं 'सत्यम्' अनुचितकथनस्य समक्षम् 'असत्यम्' इति लिखत। 2

(क) क्रियापर्गेषु अनुजीविसात्कृताः सम्पदः सुयोधनस्य कृतज्ञतां वदन्ति। (सत्यम्/असत्यम्)

(ख) 'कृषीवलैः' इत्यत्र वलच्प्रत्ययः अस्ति। (सत्यम्/असत्यम्)

31 समानार्थकानि धातुरूपाणि मेलयत। 2

(क)	जुहोति	1.	वाञ्छति
(ख)	अभिलषति	2.	विराजन्ते
		3.	धिनोति

UNNATI
EDUCATIONS
EK KADAM UNNATI KI AUR

32 यथायोग्यं मेलयत। 2

(क)	तवाभिनाद् व्यथते	1.	चिन्वताम्
(ख)	प्रवृत्तिसाराः खलु	2.	नताननः
		3.	मादृशां गिरः

33 यथायोग्यं मेलयत। 2

(क)	कृष्णासदनम्	1.	बहुव्रीहिः
(ख)	आखण्डलतुल्यधामभिः	2.	अव्ययीभावः
		3.	तत्पुरुषः

UNNATI EDUCATION
9899436384: 9654-279-279

34 यथायोग्यं मेलयत। **2**

(क)	आददे	1.	लटि रूपम्
(ख)	शास्ति	2.	लिटि रूपम्
		3.	लङि रूपम्

35 यथायोग्यं मेलयत। **2**

(क)	कृताधिपत्यामिव	1.	न सत्क्रिया
(ख)	निरत्ययं साम	2.	साधु बन्धुताम्
		3.	न दानवर्जितम्

[C] षट्–प्रश्नानाम् यथानिर्देशं अतिलघूनि उत्तराणि लिखत। **2×6=12**

36 'रामकृता हनुमत्प्रशंसा' इति पाठे रामकृते प्रयुक्तं किमपि विशेषणद्वयं लिखत।

अथवा

'असन्दिग्धम्' अत्र कः समासः? विग्रहवाक्यं लिखत?

UNNATI EDUCATIONS
EK KADAM UNNATI KI AUR

37 सुग्रीवेण सह रामस्य सख्यं कथम् अभवत्? यथापाठं वर्णयत।

38 वनेचरः कीदृशीं वाचमाददे?

39 दुर्योधनः कुत्र धर्मविप्लवं निहन्ति?

अथवा

कथं दुर्योधनस्य त्रिगणः परस्परं न बाधते?

UNNATI EDUCATION
9899436384: 9654-279-279

40 दुर्योधनस्य सैनिकाः कीदृशाः ?

अथवा

नराधिपैः किं शिरोभिः उह्यते ? 'नराधिपैः' इत्यस्य विग्रहवाक्यं लिखत।

41 महीभुजा कृष्णासदनं प्रविश्य किं कृतम् ?

[D] षट्–प्रश्नान् अनतिदीर्घोत्तरैः समाधत्त। **3×6=18**

42 'शतचन्द्रं नभस्थलम्' इति समस्यां पूरयत।

43 'पुराणं पञ्चलक्षणम्' इति कथनं विशदयत।

अथवा

भामहमते काव्यप्रयोजनं प्रतिपादयत।

44 राजशेखरेण प्रोक्तं प्रतिभालक्षणं किम् ?

अथवा

मम्मटनये काव्यलक्षणं विवेचयत ?

45 प्रदत्तश्लोकं व्याख्यात –

एवंविधो यस्य दूतो न भवेत् पार्थिवस्य तु।
सिद्ध्यन्ति हि कथं तस्य कार्याणां गतयोऽनघ॥

अथवा

नानृग्वेदविनीतस्य नायजुर्वेदधारिणः।
नासामवेदविदुषः शक्यम् एवं विभाषितुम्॥

UNNATI EDUCATIONS
EK KADAM UNNATI KI AUR
UNNATI EDUCATION
9899436384: 9654-279-279